

STAROVIČSKÝ

Z P R A V O D A J

DUBEN 2020
ČÍSLO 81

Úvodník

Vážení spoluobčané, v době uzávěrky zpravodaje, která byla stanovena na období velikonočních svátků, nám nastoupivší jaro ukázalo svou příjemnou stránku – každý den slunečné počasí, mírný větřík a příjemné, téměř letní teploty. Asi bychom byli všichni rádi, kdyby bylo

možno pohodu z počasí přenést také do běžného života. Bohužel v těchto týdnech zažíváme poměrně těžké období, které nikdo z nás v takovém rozsahu ještě neměl možnost poznat. Pandemie koronaviru SARS-CoV-2, způsobující onemocnění Covid-19 zasáhla ve větším či menším měřítku obyvatele téměř všech států světa. Zpočátku bagatelizované onemocnění šířící se z čínského města Wu-chan se postupem času ukázalo jako značně agresivní, vysoce infekční a rychle se šířící, které asi u 3% případů způsobuje selhání organismu a následné úmrtí. Během prvních 4 měsíců dosáhl počet nakažených 1760 000 a počet zemřelých 108 000. Z důvodu zabránění přenosu nemoci muselo být přikročeno ve většině zemí k různým formám nouzových či výjimečných stavů, v rámci kterých byla vydána spousta karanténních a omezujících opatření včetně uzavření škol, většiny obchodů, zákazu volného pohybu osob a jiných. Všechna tato opatření, která si kladla za cíl ochránit zdraví a lidské životy, však budou mít v blízké budoucnosti zároveň obrovské ekonomické dopady, jejichž důsledek můžeme dnes ještě stěží odhadnout. Toto velmi obtížné období nám také dává svým průběhem hodně prostoru pro zamyšlení nad dosavadním konzumním způsobem života lidí. Asi každého z nás napadne, co by se mohlo stát, kdyby se v budoucnu objevila další nákaza, ať už přírodního charakteru, nebo v souvislosti se současným vyspělým chemicko – technologickým a genovým inženýrstvím vyvolaná uměle, a byla stejně agresivní a infekční jako Covid-19, ale s úmrtností daleko vyšší, jako například u koronaviru MERS, což je 34 %. Rychlost šíření jakéhokoli onemocnění samozřejmě urychluje také současná globalizace, tedy cestování, migrace lidí a pohyb zboží po celém světě. V době nynějších omezení se můžeme také zároveň zamyslet nad tím, jestli je náš styl života založený na čím dál větší spotřebě zboží a nekontrolovatelném růstu aktivit člověka správný a udržitelný i do budoucna. Pozitivní skutečnost však můžeme v těchto dnech pozorovat ve vztahu k životnímu prostředí, kdy všechny průmyslové oblasti a velké aglomerace dosahují velmi nízkých hodnot znečištění ovzduší, omezením dopravy je podstatně snížena i hluková zátěž – jedná se bohužel jen o krátkodobou záležitost, která se po uvolnění restrikcí pravděpodobně zase vrátí do „normálu“. V souvislosti s hledáním řešení v podobných mimořádných situacích nás pak možná také napadne, jestli jsme tak všemocní, jak se někdy prezentuje, jestli si dokážeme skutečně se vším poradit a jestli jsme skutečně v krizových situacích tak jednotní, jak uvádíme. Sám za sebe si myslím, že poslední slovo bude mít vždy příroda sama a záleží jen na nás, do jaké míry se jí dokážeme přizpůsobit namísto toho, abychom se ji snažili za každou cenu přetvořit a vše podřídit jen našim ekonomickým a zájmům, a dělat nevratné kroky ve jméno „pokroku“.

Vladimír Drbola
starosta obce

Dotace

1. V měsíci únoru byla podána žádost o dotace z programu Podpora jednotek sboru dobrovolných hasičů JmK na doplnění věcných prostředků požární ochrany jednotky sboru dobrovolných hasičů. Jedná se o projekt „**Starovičky – doplnění výstroje a výzbroje JSDH**“. Žadatel: Obec Starovičky, neinvestiční projekt 286 tis. Kč, požadovaná dotace 200 tis. Kč, tj. 70 % nákladů.
2. V měsíci únoru byla podána žádost o dotace z Programu rozvoje venkova JmK na částečnou obnovu vnitřních prostor a vybavení budovy kulturního domu. Jedná se o projekt „**Starovičky – obnova vybavení kulturního domu**“. Žadatel: Obec Starovičky, neinvestiční projekt 340 tis. Kč, požadovaná dotace 170 tis. Kč, tj. 50 % nákladů.
3. V měsíci únoru byla podána žádost o dotace z programu individuálních dotací JmK na zakoupení 2 ks akordeonů s využitím pro pravidelná vystoupení v rámci České republiky i Slovenské republiky dua harmonikářů Chlapci z Moravy. Jedná se o projekt „**Starovičky – udržení tradice kulturních vystoupení harmonikářů**“. Žadatel: Obec Starovičky, projekt v celkové výši 125 tis. Kč, požadovaná dotace 100 tis. Kč, tj. 80 % nákladů.
4. V měsíci únoru byla podána žádost o dotace z Podpory rozvoje regionů 2019+ Ministerstva pro místní rozvoj na vybudování hřiště s prvky workoutu a parkouru. Jedná se o projekt „**Workout a parkour hřiště, nejlepší cvičiště**“. Žadatel: Obec Starovičky, investiční projekt 868 tis. Kč, požadovaná dotace 607 tis. Kč, tj. 70 % nákladů.
5. V měsíci únoru byla podána žádost o dotace z programu Podpora sportu v JmK na rekonstrukci laviček pro návštěvníky sportovního areálu. Jedná se o investiční projekt „**Starovičky – rekonstrukce laviček sportovního areálu**“. Žadatel: Tělovýchovná jednota Starovičky z.s., investiční projekt 198 tis. Kč, požadovaná dotace 109 tis. Kč, tj. 55 % nákladů.

Změna č. 3 Územního plánu Starovičky

V měsíci dubnu schválilo zastupitelstvo obce pořízení Změny č. 3 ÚP Starovičky týkající se změny ploch bydlení a zemědělské prvovýroby na plochu dopravní na návrh manželů Mazůrkových, dále zapracování řešení komplexní pozemkové úpravy a také úpravy regulativů ploch malovýrobních vinných sklepů. Dokončení procesu změny zkráceným postupem by mělo být hotové do 6-ti měsíců. Projekční práce provede Ing. arch. Jana Kašátková Brno.

Dokončení věže budovy hasičské zbrojnice

V měsíci březnu bylo provedeno vystrojení věže hasičské zbrojnice ocelovými konstrukcemi – výtahem zásahových hadic pro jejich vysoušení, žebříky a podestami, visutou venkovní rampou pro nácvik slaňování a větracími výplněmi stavebních otvorů. V měsíci květnu bude po obdržení všech potřebných dokladů požádáno o kolaudaci celé budovy. Práce provedla firma Cochtanovic s.r.o. Velké Pavlovice.

Chodníky v lokalitě Příční a sklepy

V období března – dubna byly provedeny stavby chodníků mezi ulicemi Příční a Sklepy. Jedná se o dva spojovací chodníky šířky 150 cm a celkové délky 90 m vydlážděné z žulového odseku s obrubami z žulových kostek. V ulici Sklepy byly zároveň položeny původní stojaté silniční obrubníky na jedné straně komunikace v délce 55 m a krajnice zpevněny štěrkodrtí pro podélné parkování

Recyklace sutí

osobních automobilů. Zemní práce provedla firma Stavby RUFA Velké Němčice, dlaždičské práce provedl Č. Haga.

Recyklace sutí

V měsíci březnu proběhlo drcení stavební sutí uložené v areálu zemědělského družstva. Celkem bylo podrceno 1917 tun materiálu, výsledný recyklát frakce 0 – 63 mm bude použit na zpevnění polních cest v katastru obce. Práce provedla stavební společnost Moravostav Brno a.s.

Doplnění svítidel venkovního osvětlení

V měsíci dubnu a květnu bude realizováno doplnění svítidel na základě návrhu obce a následného proměření hodnot osvětlení místních komunikací a návrhu finálního řešení společností E.ON. Bude osazeno celkem 12 svítidel v rámci celé obce připojených jak závěsnými kabely, tak i podzemním vedením. Svítidla Philips, která budou shodného provedení jako stávající LED svítidla osazená v programu EFEKT, dodá společnost E.ON, vlastní montáž provede firma Elektroinstalace Peter Hlaváček Velké Pavlovice.

Poděkování

Obec Starovičky děkuje firmám i občanům, kteří jakýmkoli způsobem přispěli k řešení krizové situace v souvislosti s koronavirovou pandemií v naší obci. Důležitá byla pomoc hlavně na počátku mimořádné situace, kdy byl nedostatek jakýchkoli ochranných prostředků jak pro občany, tak i místní organizace. Rád bych zdůraznil bezúplatné poskytnutí textilních roušek firmou Hands s.r.o. Starovičky, paní Ivonou Tomkovou, čp. 336, Markétou Šenkyříkovou, čp. 315, Ludmilou Bízovou, čp. 141 a finanční dar ve výši 10 tis. Kč na zakoupení desinfekce prioritně pro potřeby ZŠ a MŠ Starovičky firmou Truck centrum Bízovi s.r.o. zastoupenou p. Patrikem Loupem.

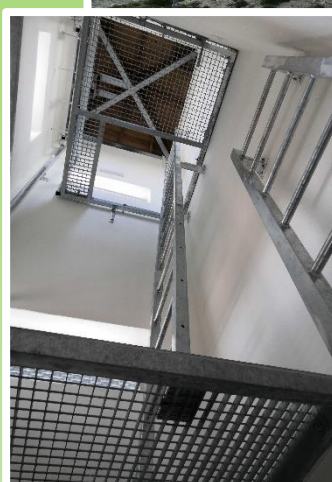
text/foto: VD

Chodníky v lokalitě Příční a sklepy

Dokončení věže budovy hasičské zbrojnice

Usnesení č. 10/2020

ze zasedání Zastupitelstva obce Starovičky, konaného dne 9. 4. 2020

v 19:00 hod. v zasedací místnosti OÚ Starovičky

1. ZO **schvaluje** ověřovatele zápisu, program jednání, zápis a usnesení z minulého zasedání.
2. Zastupitelstvo obce Starovičky **schvaluje** Rozpočtové opatření č. 1/2020.
3. ZO **schvaluje** Smlouvy o dílo Strabag – prodloužení komunikace – Tálky IV a **pověřuje** starostu podpisem smlouvy.
4. a) ZO **schvaluje** záměr zřídit věcné břemeno – služebnosti vedení inženýrské sítě Dial Telecom, a.s. 1. Povinný z věcného břemene ve smyslu ustanovení § 1267 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění (dále též „Občanský zákoník“) zřizuje na základě této smlouvy k části pozemků p.č. 3867, 3871, 4009, 4069, 4203 a p.č. 4255 v k.ú. Starovičky a obci Starovičky které jsou zapsány pro uvedené k.ú. a obec ve veřejném seznamu (katastru nemovitostí) u Katastrálního úřadu pro Jihomoravský kraj, katastrální pracoviště Hustopeče na LV č. 10001 ve prospěch oprávněného jako vlastníka podzemního komunikačního vedení (inženýrské sítě) věcné břemeno – služebnost inženýrské sítě, tj. právo oprávněného zřídit, vést, udržovat a provozovat na části pozemků podzemní komunikační vedení skládající se zejména z polyetylenových trubek (chrániček), optických kabelů, nadložního vyhledávacího vodiče, včetně jejich součástí a příslušenství, popř. opěrných a vytyčovacích bodů (dále jen "podzemní komunikační vedení"), a to v umístění a rozsahu, jak je uvedeno v geometrickém plánu č. 811-27/2020.
b) ZO **schvaluje** Smlouvu o zřízení věcného břemene za účelem umístění distribuční soustavy s názvem „Starovičky, přípojka NN, Plotnárek“ – kabelové vedení na pozemku 595/1, pozemek zapsaný na LV č. 10001 a za účelem jejího provozování. Věcné břemeno bude zřízeno úplatně, a to jednorázovou náhradou v celkové výši 1 000,- Kč bez DPH a **pověřuje** starostu podpisem smlouvy.
5. Bod zrušen - již schváleno na minulém zasedání ZO.
6. a) 1) „Zastupitelstvo obce Starovičky podle § 6 odst.5 písm. a) stavebního zákona **rozhoduje** o pořízení Změny č. 3 územního plánu Starovičky zkráceným postupem a **schvaluje** její následující obsah:
- zapracování řešení komplexní pozemkové úpravy do územního plánu
- na návrh xxx a xxx, oba bytem Starovičky xxx, změna funkčního využití pozemků parc. č. 957/1 a 957/4, (dále na návrh obce navazujících pozemků parc. č. 957/3 a 957/12) tj. ploch bydlení a zemědělské prvovýrobní plochy trvalých i netrvalých kultur v drobné držbě na plochy dopravní - pro parkování nákladních vozidel.
- úprava regulativů funkčních ploch rekreace – malovýrobních vinných sklepů spočívající v umožnění výstavby rodinných domů.
2) Zastupitelstvo obce Starovičky podle § 6 odst.6 písm. b) stavebního zákona **schvaluje** žádost obce o pořízení Změny č. 3 ÚP Starovičky podle § 6 odst. 1 písm. c) Městským úřadem Hustopeče, odborem územního plánování.“
Dále ZO **schvaluje** Smlouvu o dílo s Ing. Arch. Janou Kaštánkovou, předmětem smlouvy je Změna č. 3 územního plánu Starovičky, cena díla včetně DPH činí 130 000,- Kč a **pověřuje** starostu podpisem smlouvy.
b) ZO **schvaluje** Smlouvu o úhradě nákladů na zpracování změny č. 3 územního plánu Starovičky s xxx a xxx, Starovičky xxx, celková výše nákladů na zpracování Změny č. 3 činí 130 000,- Kč vč. DPH a úhrada nákladů navrhovatelem na základě ocenění zhotovitelem prací je stanovena na 19 250,- Kč vč. DPH a **pověřuje** starostu podpisem smlouvy.
c) ZO **schvaluje** Smlouvu o úhradě nákladů na spolufinancování dopravní infrastruktury. Předmětem této smlouvy je vymezení vzájemných práv a povinností při úhradě nákladů nutných pro úpravu místní komunikace na pozemcích p.č. 49/1, 50/1 a 1012/1 v k.ú. Starovičky pro provoz nákladních automobilů s celkovou hmotností větší 12 t dle platných norem. Podnětem pro uzavření Smlouvy je návrh Navrhovatele na změnu územního plánu Starovičky a zadání Změny č. 3 územního plánu Starovičky, která umožní Navrhovateli parkování vozidel s celkovou hmotností větší než 12 t v lokalitě, kde byla dosud možnost pouze bytové výstavby. Podíl nákladů se stanovuje ve výši 50 % nákladů a **pověřuje** starostu podpisem smlouvy.
7. ZO **schvaluje** nákup pozemků v katastrálním území Starovičky p. č. 799/4, 802/4, 803/4, 807/4, 810/4, 814/4, 815/4, 823/4, 826/4, 827/4, 834/4, 835/4, 838/3, 839/3, 845/35 a 1293/75 v katastrálním území Starovičky, obec Starovičky (dále jen „Pozemky“) zapsaných na listu vlastnictví č. 199, který je veden u Katastrálního úřadu pro Jihomoravský kraj, Katastrální pracoviště Hustopeče (dále jen „Katastrální úřad“) pro katastrální území Starovičky za cenu 685 000,- Kč s xxx, nar. xxx, bytem Starovičky xxx. ZO **pověřuje** starostu dalším jednáním a podpisem kupní smlouvy.
8. ZO **schvaluje** přidělení investiční dotace z Ministerstva životního prostředí v rámci Operačního programu životního prostředí včetně podmínek ve výši 1 856 285,20 Kč na akci „Umístění vzduchotechniky do tříd a kuchyně ZŠ v obci Starovičky“ pod iden.č. 115D316011745.

9. a) ZO **schvaluje** poskytnutí neinvestiční dotace z rozpočtu obce ve výši 10 000,- Kč Mysliveckému spolku Starovičky, IČO 48455067 na pořádání střelecké soutěže na střelnici MS Starovičky, instalaci pachového ohradníku kolem silnic v revíru MS Starovičky a na úpravu střelnice. ZO **schvaluje** veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí dotace z rozpočtu obce Starovičky a **pověřuje** starostu podpisem této smlouvy.
- b) ZO **schvaluje** poskytnutí neinvestiční dotace z rozpočtu obce ve výši 10 000,- Kč Sboru dobrovolných hasičů Starovičky, IČO 634 349 54 na provozní činnost jednotky mladých hasičů. ZO **schvaluje** veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí dotace z rozpočtu obce Starovičky a **pověřuje** starostu podpisem této smlouvy.
- c) ZO **schvaluje** poskytnutí neinvestiční dotace z rozpočtu obce ve výši 10 000,- Kč Sboru dobrovolných hasičů Starovičky, IČO 634 349 54 na provozní činnost jednotky. ZO **schvaluje** veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí dotace z rozpočtu obce Starovičky a **pověřuje** starostu podpisem této smlouvy.
10. ZO **schvaluje** přijetí nových členů do JSDH Starovičky s účinností od 1.5.2020.

11. ZO **schvaluje** zastupitelům Smlouvu o vytvoření internetových stránek, Smlouvu o provozu internetových stránek a Smlouvu o zřízení provozu mobilní aplikace a **pověřuje** starostu podpisem smluv.
12. ZO **schvaluje** prominutí nájmu v Pohostinství u Kalichů za měsíc březen a duben 2020 v plné výši a dále po dobu legislativních omezení, v případě částečného uvolnění provozu by se prozatím nájem neplatil a o případném snížení nájmu se rozhodne na dalším zasedání, doplatek by se vyúčtoval zpětně.
13. ZO **schvaluje** Smlouvu o dílo Atregia s.r.o. - „Založení vybraných krajinných prvků v k.ú. Starovičky“ předmětem zakázky je vypracování prováděcí dokumentace, zpracování žádosti o dotaci z OP ŽP, celková cena díla je 372 680,- Kč vč. DPH a **pověřuje** starostu podpisem smlouvy.

Ve Starovičkách 14.4.2020

Bc. Tomáš Dolák
místostarosta

Vladimír Drbola
starosta

* Z důvodu ochrany osobních údajů nejsou iniciály fyzických osob uvedeny.

POPLATKY ZA ROK 2020

Prosíme občany, kdo může upřednostnit platbu na účet, ať tak učiní.

Kdo nemá jinou možnost, prosíme o placení poplatků v měsíci květnu 2020.

číslo účtu obce – 5028651/0100

POPLATEK ZA ODPAD

Sazba poplatku za odpad činí **100 Kč/osobu**

VS 1340, SS – číslo domu

Odpadové hospodářství

svoz odpadu

svoz bioodpadu

květen

úterý 5. 5. 2020

středa 6. 5. 2020

středa 20. 5. 2020

čtvrtek 21. 5. 2020

červen

středa 3. 6. 2020

čtvrtek 4. 6. 2020

středa 17. 6. 2020

čtvrtek 18. 6. 2020

(HK)

PLATBY ZA STOČNÉ!!!

Cena stočného pro rok 2020 je stanovena na 54,65 Kč za 1 m³ bez DPH, tzn., že na 1 občana s tekoucí teplou vodou činí stočné pro rok 2020 1 530,20 Kč bez DPH (28 m³ dle směrných čísel x 54,65 Kč bez DPH)

Částka vč. DPH 1 683,22 Kč/os./rok

VS 23212111, SS – číslo domu

POPLATEK ZA PSA

a) za jednoho psa150 Kč,

b) za druhého a každého dalšího psa téhož držitele....100Kč,

c) za psa, jehož držitelem je osoba starší 65 let50 Kč,

d) za druhého a každého dalšího psa téhož držitele, kterým je osoba starší 65 let.....50 Kč.

VS 1341, SS – číslo domu

Prosíme o zasílání každé platby zvlášť – za odpady, za psy, za stočné.

Komu nebude nějaká platba jasná, ať prosím kontaktuje obecní úřad na tel. č. 519 414 035.

Z NAŠÍ ŠKOLIČKY

MATEŘSKÁ ŠKOLA

Masopustní týden ve školce

Celý týden jsme si ve školce povídali o masopustu, co to slovo znamená, podívali jsme se na pochod karnevalových masek na youtube. Plnili jsme různé úkoly. Děti plnily jitrnice, počítaly a tvořily koláče, hrály pohádku O koblížkovi a pak jsme si koblížky společně umíchali, usmažili a taky snědli. Vyráběli jsme šašky a připravovali se na páteční karneval. (kol. MŠ)

Plavání

Konečně nastal den "D", na který jsme se dlouho těšili. Dne 10. března jsme se vypravili autobusem do Hustopečí na první lekci plaveckého výcviku. Zde nás mile přivítal pan ředitel plavecké školy. Paní lektorky si nás odvedly do malého bazénu, kde si s námi hrály na zvířátka, učily nás foukat do vody, ponořovat se, skákat z břehu, sklouznout se ze skluzavky a závodit na plovoucích deskách.

Vzhledem k dané situaci byla první hodina plavání pravděpodobně i poslední. Nezbývá nám než se těšit na příští školní rok. (Baj)

Zápis do MŠ

Zápis do mateřské školy proběhne **4. května 2020**. Letos se zápis uskuteční bez účasti dětí, kdy si rodiče potřebné dokumenty mohou vytisknout na stránkách školy.

Vyplněné přihlášky **do 7. května** vhodí do schránky u vstupních dveří školy. (Nov)

ZÁKLADNÍ ŠKOLA

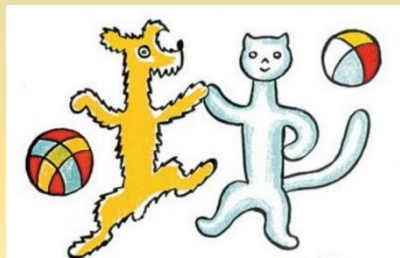
Zápis do 1. ročníku ZŠ

V letošním roce nás poprvé nečeká tradiční zápis, ale zápis v pozměněné podobě v souladu s opatřeními vydanými MŠMT a v souladu s právními předpisy. To znamená bez osobního kontaktu s dětmi, pouze korespondenčně.

Ale nebojte se, děti o zábavnou část zápisu určitě nepřijdou. **Pro přijaté** děti uskutečníme **motivační odpoledne** (= motivační část zápisu). Termín ještě upřesníme, ale doufáme, že se sejdeme co nejdřív.

Chceme dětem zážitek ze zápisu dopřát, protože si myslíme, že se na zápis těšily a bylo by jim líto, kdyby se do školy před nástupem do 1. ročníku nemohly podívat.

S pejskem a kočičkou, které jistě děti znají z pohádky "Jak pejsek s kočičkou pekli dort" se projdeme po budově školy a na různých stanovištích si děti budou plnit různé úkoly. Nenásilnou formou se tak seznámí s budoucím prostředím a učiteli. Moc se na vás těšíme a už teď máme vše připravené. (Wal)

Jak se naše škola vypořádává v těchto dnech s novým způsobem výuky

Z důvodu stavu nouze a souvisejících opatření vyhlášených vládou ČR probíhá na naší škole, tak jako na všech školách, výuka distanční formou. Jedná se o výuku na dálku s využitím mediálních prostředků. Tento způsob výuky je pro nás nový, ale snažíme se, co nejefektivněji využívat osvědčených internetových výukových

programů.

Jak už to bývá, "všechno zlé je k něčemu dobré." Díky epidemii jsme zavedli pro nás i pro děti nový způsob výuky. Při přípravě hledáme způsoby, jak nejlépe poskytnout žákům vzdělání v době, kdy nemohou do školy. Pravidelně dětem zasláme úkoly z M, ČJ, AJ, PŘVOUKY a PŘV. Spojujeme se formou emailů a video hovorů. Každý úkol, který děti splní, vyhodnocujeme slovně, aby měly zpětnou vazbu.

Jak budeme řešit výuku po návratu dětí do školních lavic? Nejprve zjistíme úroveň znalostí a budeme se snažit sjednotit jejich vědomosti na stejnou úroveň. Prioritou pro nás budou žáci 5. ročníku, kteří budou po prázdninách odcházet do jiných škol. V případě nutnosti, zavedeme hodiny doučování. Učivo 1 - 4. ročníku dobereme na začátku příštího školního roku.

Poděkování patří rodičům i dětem, protože veškerá úspěšnost školní práce v těchto dnech nespočívá jen na učitelích, ale i na nich. Přejeme všem zdraví, pevné nervy a už se těšíme, až se s dětmi setkáme ve škole. *(Pír)*

Lyžařský výcvik

První březnový týden jsme se vydali na lyžařský výcvik do Němčiček. Přestože nám počasí letos moc neprálo a na sjezdovce bylo sněhu opravdu poskrovnu, užili jsme si lyžařský výcvik i tak. První den, po příjezdu do Němčiček, se žáci nadšeně vrhli na svah, přestože pro většinu z nich bylo

lyžování na „kartáčích“

novinkou. Nadšení je neopustilo po celou dobu výcviku a pod vedením trpělivých instruktorů houževnatě pilovali techniky. A to jak začátečníci, tak i ostřílení „mazáči“. I letos nás čekal na závěr závod ve slalomu, který jsme uskutečnili o den dříve, kvůli nepříznivé předpovědi počasí na páteční dopoledne. Vyhlašování vítězů proběhlo tedy pěkně „v suchu“ v pátek, kdy žáci zůstali ve škole. Odměnění medailami byli všichni účastníci lyžařského výcviku. Za všechny můžu říct, že se nám lyžování na „zeleném svahu“ opravdu vydařilo. A přesvědčili jsme se, že v Němčičkách to umí i bez sněhu! 😊 *(Fra)*

Masopust ve školní družině

Masopust byl v minulosti období od Tří králů do Popeleční stredy. V době masopustu se na královském dvoře konaly hostiny, ve městech tancovačky, na vesnici vepřové hody. Masopust byl pro lidi svátkem hodování, během kterého se připravovali na následný půst. Maškarní zábava byla vyvrcholením masopustu. Ve školní družině jsme se seznámili s touto tradicí, vyráběli jsme papírové masky a na závěr jsme uspořádali maškarní karneval. Děti si přinesly z domu občerstvení, zahrály si zábavné hry a zatancovaly si. Zábavné odpoledne rychle uběhlo a všichni jsme z družiny odcházeli v dobré náladě. *(Pír)*

www.zs-msslavovicky.cz

Nahlédnutí ke Kadetům

Milí čtenáři našeho zpravodaje, když jsem psala začátkem měsíce února příspěvek do únorového čísla o naší činnosti a přípravách na Vostatky, netušil nikdo z nás, co přijde. Ani ve snu by nikoho nenapadlo, že v dnešní vyspělé době může přijít něco, co zachvátí tak rychle celou zeměkouli, aniž by to byla nějaká atomová válka. A všichni, včetně profesorů, lékařů i vědců jsme takhle malíci a bezmocní. Tu se potvrzuje prastaré rčení, že člověk je malý pán. Často slyším od nevěřících „No ono přece jenom něco musí být“. Dokonce někteří říkají „mezi nebem a zemí“, i když na nějaké nebe nevěří. Víte, ono je to jednoduché. Ať my věřící říkáme - Bůh a nevěřící - něco, nebo příroda, všichni jsme najednou krátcí a poslušně se svorně halíme do roušek, protože se najednou o svůj život bojíme. Věřící člověk určitě méně, protože ví, že smrtí nekončí. Dokáže se většinou odevzdat do vůle Boží, i když se odejít nikomu stejně nechce. Respektujeme nařízení a samozřejmě nejedeme nemoci vstříc. Každý člověk má svůj život chránit a také život ostatních... Takovou dobu postní, jako byla ta letošní a následně Ježíšovo zmrtvýchvstání, ještě nikdo z nás v životě nezažil. Já říkám, že každé zlo je k něčemu dobré. Vždy to člověka někam posune. Víím, že teď jsem narazila a mnozí mě nebudou chválit. Nevadí, protože ze mě mluví vlastní zkušenost. Mnohokrát v životě se mi to potvrdilo. Ono se nám totiž moc dobře žilo a my jsme si toho nevážili. Ba ještě mnozí reptali a dělali naschvály. Nevážili jsme si přírody, ani toho že nemáme hlad a že máme doma všechno „na knoflík“, čili téměř bez práce. Všechno jsme si

už tak nějak zvykli brát automaticky. Tak jak říkávali stařečci „nic nám nebylo svatý“. A ejhle! Dostali jsme všichni za vyučenou od nějakého nepatrného viru. Věřím, že se alespoň zamyslíme a naučíme se místo reptání děkovat i za maličkosti. Třeba i Bohu?... Chtěla jsem však psát o Kadetu a o „Vostatkách“. Promiňte mi ten úlet, ale když ono je to zrovna velmi aktuální... Lidové zvyky, které panovaly během roku na vesnici, jsme snad téměř všechny již pozpomínali, sepsali a uvedli. Pořád se nám zdálo, že ještě něco chybí. Joža Prokop minulý rok vyslovil slovo Masopust. „Jo, to by bylo dobrý“. Jenže jsme se pustili do celovečerní hry a Masopust, po našem Vostatky, šel k ledu. V letošním lednu jsme se do něho však s chutí pustili. Joža Panic sepsal krátkou scénku pod názvem „VOD ŠTĚPÁNA K VOSTATKOM“, do které vsadil prastarý zvyk, kdy na Štěpána končila pacholkům služba, „spozání“ chlapů po sklepách a Tříkrálové koledování. Rozvinula jsem tuto scénku o vostatkové zvyky a tradice u nás. Od dcery Petry ze šakvického Hanýsku jsme získali masopustní písničky a říkadla pro děti, které jsme samozřejmě museli přibrat, protože od vánočního vystoupení se neustále ptali, kdy zase budeme hrát divadlo. Vašek Haluza vyrobil klukům dřevěné šavle a vysoké husarské čepice z výkresů a krepáků a kluci za našeho zpěvu dokonce předvedli tanec Pod šable. Těchto 11 dětí se pro scénku opravdu nadchlo a velice je to bavilo. Měli dokonce překrásný vozembouch, který vyrobili manželé Krůzovi. Po šesti zkouškách jsme se do toho 22. 2. 2020 v tomto datu plném dvojek pustili. Ještě den před tím jsme my ženy nasmažily

koblížky a Tomáš Dolák opatřil zabijačkové pohoštění – dar obecního úřadu, za který velmi děkujeme. Myslím, že jsme zaplnění sál pobavili, i když to byla jedna velká improvizace, ale to je na tom právě to nejlepší. Je to bezprostřední. Celý spolek včetně dětí se velmi snažil a myslím, že zaslouží poděkování. Poděkovat chceme také Vám divákům, kteří jste nás tak hojnou účastí a potleskem obdarovali. A především panu Strouhalovi, který doprovázel pochod dětí svou harmonikou a dlouho do noci hrál a zpíval spolu s diváky i herci pro potěšení...

Ještě jsme stihli divadelní báň v Boleradicích pod názvem „Květinou řekneš vše“, který byl opět dokonalý, a my se vystrojili do kostýmů z naší poslední hry Písek do očí. V pátek 6. 3. kdy už u nás vypukl koronavirus (1. 3.), jsme si vyjeli rovněž do Boleradic na jejich novou hru Kulhavý mezek, která ač v ní hrají jenom tři herci, je úžasná. „Náš“ Zbyněk Háder v hlavní roli je opravdu excellentní. Můžu čtenářům zhlédnutí jen doporučit.

Naše budoucnost – děti pod vedením Lenky Krůzové měly první dvě, nebo tři zkoušky své nové hry „Dva tovaryši“ na jejíž premiéru byl zamluven kulturní dům a to na 25. a 26. dubna. Děti se velmi těšily a 12. 3. byl vyhlášen stav nouze a bylo po radosti. Snad bude lepší podzim a ony se budou těšit na Vaši účast. Přejí všem za celý náš spolek Kadet, aby jste vy i my vše ve zdraví přestáli a abychom se ještě letos všichni spolu setkali.

Anna Haluzová

Seriál o bylinkách a zdraví – 36. díl

Ostropestřec mariánský je nejznámější a nejúčinnější bylinka, která podporuje regeneraci a celkovou kondici jater. Je pro-

kázáno, že tato bylina obsahuje řadu účinných látek, které chrání jaterní buňky. V současné době koronavirové pandemie je důležité mít játra v pořádku pro případný boj organismu proti nákaze. Název „mariánský“ souvisí se starou legendou, podle níž vznikly bílé skvrny na lístcích z mléka Panny Marie. Ve staré Antice se ostropestřec používal například jako lék na hadí uštknutí.

Ostropestřec je původní ve Středomoří, v Malé a Přední Asii a na

Kanárských ostrovech. Ve střední Evropě roste pouze jako zdomácnělý.

Ostropestřec mariánský (*Silybum marianum*) je 60 až 150 cm vysoká bylina s křovitým kořenem a chudě větvenou lodyhou. Je to jednoletá nebo dvouletá bylina z čeledi hvězdčovitě (Asteraceae). Ostropestřec se vysévá na začátku měsíce dubna. Semena se vkládají do hloubky přibližně 3 cm a klíčí za 3 týdny. Pokud je to dvouletka, vypučí na jaře trsem bodlinatých listů s výraznými bílými žilkami. Koncem června se na asi 1 m dlouhých lodyhách objevují fialovo-červená květenství. Na konci léta se z květů vyvinou plody, které se pak sklízí. Ostropestřec se pěstuje v hlinité propustné půdě na slunném a dobře chráněném stanovišti. Půda pro jeho pěstování by měla být spíše neutrální či vápenitá, rozhodně ne kyselá. Na sklizeň ostropestřce se doporučuje vzít si rukavice, jeho trny nepříjemně popíchnou. Sklizené paličky se zavěsí ke stropu a nechají se dozrát nad papírem. Semínka totiž mohou v průběhu sušení vypadávat. Poté je stačí vymlátit, nechat vyfoukat větrem, přebírat a uschovat v dobře uzavřené dóze.

Účinné látky ostropestřce jsou směs flavolignanů s převahou silybinu A a silybinu B, silydianin, silychristin, kterým souhrnně říkáme silymarin (1,5 – 3%), flavonoidy, hořčiny a mastný olej. Obsahuje přibližně 0,1 % silice. Mezi aktivní látky ostropestřce patří i biogenní aminy tyramin a histamin, dehydroflavonol taxifolin.

Ostropestřec se používá jako prevence před ztuhnutím jater a při zdravotních potížích vzniklých následkem zánětu jater. V homeopatii se předepisuje při stejných neduzích a vedle toho ještě na zlepšení funkce žlučníku, proti žlučovým kamenům a při depresích. Farmaceuticky se zpracovávají také listy a kořen.

Ostropestřec mariánský se obvykle užívá v několikátýdenních kúrách. Olej i čaj se doporučuje užívat 14 až 20 dnů. Poté na několik týdnů vynecháme a kúru v případě potřeby opět zopakujeme. Tuto kúru můžeme absolvovat dvakrát až třikrát ročně. Během kúry bychom neměli konzumovat žádné alkoholické nápoje, syntetické léky nebo potraviny bohaté na nasycené tuky. To, že má ostropestřec vysokou léčebnou hodnotou, dokazují jeho další možnosti uplatnění. Droga napravuje poruchy krevního oběhu, prospívá při nízkém krevním tlaku, tonizuje cévy, má příznivý vliv na onemocnění srdečního systému, pomáhá při migrénách a závratích. Celkově posiluje organismus, léčí různé druhy alergií, jako

například kopřivku nebo sennou rýmu, pomáhá při astmatických záchvatech a odstraňuje nevolnost při cestování.

Čaj

Z plodů ostropestřce se může vařit čaj. Důležité je, aby plody byly roztlučené. Tím se umožní vyluhování léčivých látek. Ovšem horkou vodou či svařením se téměř všechny účinné látky zničí.

Olej

Účinným přípravkem z ostropestřce je jemně nahořklý olej, který se získává přímo lisováním semen. Olej je bohatý na kyselinu linolovou - obsahuje jí až 60 %. Patří k esenciálním kyselinám, které jsou pro organismus nezbytné, má vliv na metabolismus, snižuje cholesterol a chrání cévy.

Pro domácí přípravu oleje můžeme zvolit maceraci drcených (co nejvíc rozmělněných) semen ostropestřce v jednodruhovém rostlinném oleji - např. ve světlicovém nebo slunečnicovém. Olej z ostropestřce se úspěšně používá pro obnovení činnosti jater u lidí drogově závislých nebo alkoholiků. Doporučuje se i po prodělané chemoterapii. Obvykle stačí jedna až dvě lžičky oleje denně. Opět bychom ho měli užívat nalačno nebo před jídlem. Díky vysokému obsahu oleje může ostropestřec snadno žluknout. Takový ostropestřec neužíváme.

Tinktura z pupenů

Ještě silnější účinky než olej z lisovaných semen má tinktura z pupenů ostropestřce. Nauka, která se zabývá účinky a zpracováním pupenů rostlin a stromů, se nazývá "gemmoterapie".

Tinktura ostropestřce ochraňuje jaterní tkáň, podporuje funkci jater a jejich detoxikační působení, zlepšuje trávení a pročišťování těla. Tato forma podávání zajišťuje přesnost dávkování. Tinkturu lze zakoupit.

Přímá konzumace semen

Hodně intenzivní jaterní kúra doporučuje pojídat denně jednu až čtyři čajové lžičky drcených semen ostropestřce v průběhu dne. Semena drtíme těsně před tím, než je jíme. Tak do sebe dostaneme úplně nejvíce účinných látek. Pojídáme je současně se lžičkou oleje. Důležité je semena dlouho přezvykovat, aby se dostatečně rozmělnila a účinné látky se dostaly sliznicí úst do těla. Potom vše důkladně zapijeme. S užíváním semen začínáme postupně, tj. nejprve jednu lžičku po ránu, abychom tělo postupně připravili, protože i na to dobré si tělo musí zvykat. Přímým požíváním semen ostropestřce čistíme i stěny střev a trávicí soustavu. Bylinnou kúru vysadíme po třech týdnech na čtrnáct dnů. Pokud nedošlo ke zlepšení stavu, znovu celou proceduru opakujeme.

Koupele a oplachy

Ostropestřec je výborný i pro vnější použití - na koupele a oplachy při hemoroidech, bércových vředech a některých gynekologických problémech. Podporí samozřejmě i jaterní činnost, ale tento účinek je ve srovnání s vnitřním užitím daleko slabší. Pokud ale obě metody zkombinujeme, velmi dobře podpoříme působení ozdravné kúry. Pro koupel je dobré drcená semena ostropestřce namočit do studené vody a nechat je do druhého dne louhovat. Přibližně po dvanácti hodinách uvedeme vodu se semeny krátce k varu a necháme ještě čtvrt hodiny odstát. Potom přecedíme a vlijeme do koupele. Čím déle ve výluhu zůstaneme, tím lépe, je ale dobré vydržet nejméně čtvrt hodiny. Semena nebo sazenice se dají nakoupit na farmářských trzích, ovšem počítejte s tím, že rostlina je tak nepříjemně ostnatá, že pro běžného pěstitele bývá téměř nezpracovatelná. Proto je jednodušší koupit semena ostropestřce v prodejnách zdravé výživy a z nich si připravit olej, čaj nebo koupel.

(HaHa)

STŘÍPKY Z MINULOSTI – VZPOMÍNKA NA NAŠE LUŽÁNKY

Naše Lužánky (nevím, zda je tento název všeobecně ve Starovičkách používán), to je docela krátká ulice, spíš „řádek“, která vede od rohu ulice Zajecké ke hřišti. Ne však ta proslulá ulice Zahradní. Lužánky jsou zmrzlá ulice severní, kde, když napadne trochu sněhu, tak se udrží nejdéle. Také jarní či podzimní jinovatku na střeších máte možnost vidět ještě po poledni. Lužánky asi proto, že na místě kde dnes stojí kulturní dům, bývala louže, nebo takový rybníček, kterému naši stařečci říkali „luža“, zrovna tak, jako je druhá luža nad Panskou ulicí, kde se drživala voda. Odtud se také brala k hašení požárů. Později byla voda stažena do vyhloubené požární studny. Když jsme byli my dětmi, tak tam bylo zřízeno tak zvané „malé hřiště“, které však v létě později zarůstalo rmenem a mochnou husí, což bylo ideální pro naše dětské hry. Pro našeho stařečka jsme se ovšem vždycky hráli na luži a ne na nějakém malém hřišti. Rmen, protože měl dostatek spodní vláhy, dosahoval až půlmetrové výšky a my jsme si v něm mohli vytrhávat chodbičky a bludiště. V zimě se tam také po úpravách bruslivalo. Malé hřiště bylo ze tří stran obklopeno vysokými stromy. Ze dvou stran to byly prastaré vzrostlé akáty a na straně od domů kaštany. Naproti stodolám kraloval obrovský strom – vaz. Ten musel také něco pamatovat! Nevím, jestli je název správný, ale říkávalo se „sedneme si na vál pod vaz“. Byl pod ním starý dřevěný rozpraskaný vál, na kterém se sedávalo. Takových dřevěných válu bylo po dědině pod stromy zaparkováno několik. Zrovna u našeho jsme také měli vál. Váleželo se jenom na jaře a potom vál posloužil jako lavička k odpočinku. My děti jsme tomuto stromu stejně říkaly „blecháč“. Chodily jsme si sednout pod bleháč. Oni z něho totiž v jistém období padali nějakí broučci, kterým jsme říkaly blechy. U tohoto hřiště hned vedle bleháča byla také veřejná skládka různého haraburdí, kde jsme nacházely potřebné doplňky k našim hrám, jako staré mísy a lavory, ve kterých jsme se v zimě vozily po zamrzlém hřišti. O tom jsem už asi psala, nebo napíši někdy příště, až budu vzpomínat na naše dětské hry. Dnes chci vzpomenout Lužánky coby ulici, kde nežili sedláci, jako třeba v Dědině, ale drobní živnostníci či řemeslníci, jestli je to správný název. Snad se nevyjadřuji přesně, nevím, jak jinak tyto obyvatele nazvat. Každý měl své menší hospodářství, ale někteří také řemeslo, které provozovali.

Ať mi laskavý čtenář promine malé odbočení, ale vidím tak ty lidičky ve svých vzpomínkách. Samozřejmě to může někomu v jeho vzpomínkách vyvatit úplně jinak, ale tohle jsou mé vzpomínky, uvítám a také si ráda přečtu vzpomínky někoho jiného. Také to píši pro potěšení těch čtenářů, kteří mé příspěvky rádi čtou a říkají: „Aničko piš, rádi s tebou zavzpomínáme!“. Za což jim upřímně děkuji. Ti z Vás, kteří hledáte nesrovnalosti či chyby, přejděte mé články bez povšimnutí. Já se na Vás nebudu zlobit. Mám ten veliký dar od Pána Boha, že se na nikoho nezlobím, jen mě to zvedne, zamrzí, naštvě, nakonec rozesměje a mám další námět na psaní. Ale v paměti to zůstává. Nemám patent na rozum ani vzdělání. Jsem jenom ta nejobyčejnější vesnická lidová pisatelka. Mám ráda veselé obyčejné lidi, kteří ochotně a rádi, ZADARMO, dělají něco pro ostatní... Ale teď už k věci.

Narodila jsem se na rohu ulice Zajecké a Lužánek. Tak říkajíc „u studně“, která byla vlastně před naším na začátku Lužánek. K této studni chodili obyvatelé jak Zajecké, tak i Lužánek pro vodu. Pamatuji ještě, když byla studna dřevěná s rumpálem. Představte si, jak tam bývalo živo, když měli všichni doma dobytek a muselo se napájet. To bylo kbelíků natahaných řetězem ze studny. O tehdejší dřinu se dnes nikomu ani nesní. A ta voda, to byla jen třešnička na dortu tehdejší dřiny... Tak tedy sousedkou z ulice Zajecké nám byla paní Františka Kuchyňková, později provdaná Svobodová. Byla maličká, později kulaté postavy, usměvavé tváře. Bezdětná, vdávala se až snad ve čtyřiceti sedmi letech. Byla švadlena a šila veškeré krojové oblečení tetičkám, protože většina žen „z našeho konca“ chodila „v sukňách“. Také selské „košule“ pro chlapy. Ona sama v kroji, jak ji pamatuji, už nechodila. Vzpomínám si ještě, jak nám donesla ušité nové košule stařečkovi. Tatínek už v selském nechodil. Také která tetička neměla mašinu (šicí stroj) a potřebovala „neco ušít do baráku, tož s tem šla k Františce“. Jako děti jsme si za ní chodily pro odstřížky z látek zvané „hadýrky“, ze kterých jsme my, malé švadlenky, šily u našeho domu na dece „pod lipó“ překrásné šaty našim panenkám. Františka nám také šila sukně, když jsme už dorostly a byly z nás o hodech stárky. Také nás „zapletala a dávala rantál“. Bez Františky se na našem konci žádná domácnost neobešla. Když se konala svatba, tož Františka

chodila také „chystat“. I dorty „do kóta“ Františka upekla. Pamatuji si, že jsem tam jednou přišla a ona zdobila takový oplatkový škopíček s pěnou a miminem – panenkou posazenou v té pěně – do kouta, jak se říkalo dárku, který se nosil, když byl někde přírůstek. Moc se mi to líbilo. To byla Františka, naše sousedka z jedné strany, kterou jsme ani my děti jinak nenazývaly...

Z druhé strany sousedství jsme měli stolařství. To už bylo zase něco většího. Tam pan Rudolf Mazůrek – stolař, zhotovoval okna, dveře i kusy nábytku. S jejich nejmladší dcerou Broničkou, která byla o dva roky mladší než já, jsme se něco nahrály. Tam jsem moc ráda chodila také pro tu vůni dřeva. Nádherně to tam vonělo. Dovolím si malou perličku pro zasmání: Také jsem od nich s „bečem“ utíkala dom, to když mě starší bratr Broničky – Ruda, k smrti vylekal. Měla jsem ve zvyku, vyžadující si Broniččina souhlasu, říkat „Že, Broni?“ Ruda prohlásil, že jejich Bronička není žádná žebroni, protože nežebrá. Natahovala jsem moldánky a hájila se slovy: „Dyť já ji tak neříkám, že Broni?!“, ale Ruda zvolal „Vidiš, zase s ji tak řekla!“ Přinesl dřevěný křížek pod vánoční stromek a řekl: „Pod Broni, za to, že ti Anička říká žebroni, tak ju ukřižujem“. Měl z mého zděšení a útěku náramnou radost, tak jak to mezi dětmi bývá. Ale jak vidíte, vyděsil mě dostatečně, protože to mám v hlavě dodnes. Promineš mi tu vzpomínku, ŽE, BRONI?... S okny do ulice byla stolárna – dílna (naši stařeček říkali veršad). Za stolárnou byla strojovna. Tam jsme moc nesměli, byly tam nebezpečné stroje, jako je pila, hoblovačka a já nevím, jak se to všechno jmenovalo. Jenomže tam nás to nejvíc lákalo, protože jsme si tam, když nás „stréc Rudolf“ pohlídal, mohli nasbírat různé voňavé dřevěné špalíčky a hobliny na hraní. Stréc Rudolf, jak jsme panu Mazůrkovi všeobecně říkali (také jsem nechodila k Mazůrkovi, ale k Rudolfem, stařečci však říkali k mistrom, protože on i jeho otec byli stolařští mistři), byl hodný člověk veselé povahy. Nikdy se na nás nemračil, natož aby nám nadával. Měl s námi svaťou trpělivost. Mám na něj z dětství ty nejlepší vzpomínky. I moji rodiče a stařečci s ním byli v dobrém sousedském vztahu. Když spolu venku před vraty postáli, vždycky to bylo pro zasmání. Tatínek říkal: „Ten Rudolf má po ruce dycky neco veselého.“ Byl to velký humorista, zpěvák, tanečník a především v dobách svého

mládí také herec, který uměl skládat kuplety na události, které se v dědině přihodily. Byl jedním ze zakladatelů Sokola v naší obci a tudíž také jeden z prvních fotbalistů. Maminka ráda vzpomínala, jak se všichni naučili tančovat u mistrů ve verštatě, kde se mládež scházivala. Dokonce si tam za války udělali tajné hody...

Vedle stolařství bydleli Sadílkovi. Ti ne-provozovali žádné řemeslo, jenom si pamatují, že pěstovali tabák a v zahradě, po našem - v humně, stála vysoká, obrovská, dřevěná sušárna na tabák. Matně si vzpomínám, jak jsem u nich byla jednou večer s maminkou, která jim pomáhala tabákové listy žehlit. Manželé Konstantin a Božena Sadílkovi mě coby dítě zaujali jako pár. Stréc Konsta, jak se mu všeobecně říkalo, byl štíhlý, velmi vysoké postavy s černým knírkem pod nosem. Nám dětem se zdálo, že musel mít určitě dva metry. Asi to tak nebylo, ale mezi ostatními hodně vyčníval. Naopak tetička Sadílková byla postavy maličké. K panu Sadílkovi jenom přidám malou tatínkovu vzpomínku: Od nás ze Staroviček byla parta mužů na práci v německém Garmysch-Partenkirchenu. Stavěla se tam dálnice pod skokanskými můstky. Můj tatínek coby patnáctiletý kluk tam byl se svým tatínkem, bratranci a strýci. Rovněž pan Sadílek. Tatínek vzpomínal, že každé ráno měli nástup a jeden Němec četl jejich jména a oni se museli ohlásit. Jenže jméno Sadílek Konstantin, bylo pro toho Němce nevyslovitelné. Jenom zařval: „Sádly Konstaty!“ a stréc Konsta na to: „hýr!“ To jen pro vzpomínku...

Vedle Sadílků byla „kovářna“. Pan Josef Bureš tam měl svou kovářskou živnost. U stréca Bureša, to bylo jiný kafe, než ve stolární. Tady to místo voňavého dřeva pěkně smrdělo kouřem a pálenými kopyty. Všechno černé, začouzené, výheň, černé uhlí, měch, co rodmýchával oheň, který sálal v ohništi. Zem – na vysoko prach z rozdupané hlíny smíchané s železnými pilinami a vytahanými hřeby z koňských kopyt. Tak nějak jsme si představovali, že to vypadá v pekle. I ten stréc Bureš, chudý, nahrbený, pořád trochu v předklonu, s umaštěnou koženou zástěrou a zrovna tak umaštěnou placatíci na hlavě, krátkým knírkem, pořád učerněný do tohoto prostředí dobře zapadal, jen mu přilepít růžky. Měl zvláštní styl řeči. Asi neměl zuby, on by řekl „duby“. Tak nějak drkotal a vypadalo to, jako by pořád „brblal“. Snad to byla i pravda, protože na rozdíl od stréca Rudolfa nás tam moc netrpěl. Kluci tam taky rádi „vobskoňali“ a tak říkával: „Potlóché chlapiku, podé mě džebik.“ Tím myslel hřebík. Také jsme tam někdy vobskoňali, když kul koně, anebo když bušil do rozžhavené podkovy na kovadlině.

To bylo zajímavé, jak odlétávaly jiskry a jak to pořádně zasyčelo, když podkovu strčil do škopku s vodou... Tetička Bureška byla vyšší statná žena v šatech, ne selských, téměř po zem. Tatínek říkával, že nosí „vídeňskou módu“. Ona snad zamlada ve Vídni sloužila. Měla tam také sestru, která ji jezdila z Vídne navštívit. Děti však žádné neměli...

Hned vedle Burešů, žil s rodinou své dcery, Jan Ernest. Vypadal jako pohádkový dědeček. Malé drobné postavy s placatou čepicí na hlavě, v ústech fajfku. (Placaté čepice se štítkem se u nás doma říkalo „kchapla“ a tatínek ji s oblibou nosil). Byl to tichý, usměvavý dědoušek, který stojí v „žebráčce“, svými usměvavými očima pozoroval naše dovádění. Tak ho vidím ještě dnes, jak se pobaveně usmíval. Třeba když jsme z blízkého harampádí vytáhli nějaké vozítko, naložili na ně jeho malého vnoučka Tonička a rejdlili s ním. Komentoval to slovy: „Aha, jak von si tam sedí, jak paša!“ Tento stařeček byl krejčí a říkalo se mu Šánek. Jinak mu nikdo neřekl. Krejčím se vyučil ve Vídni, kde mu místo Jan asi říkali Žán. Nevím, ale ve Štarvičkách to byl vždycky Šánek, možná jako Žánek, protože byl drobné postavy. Perlička, jako dodatek: Malý sousedovic Ruda měl u něho opravit svoje „gatě“. Přišel s nimi domů, tatínek je prohlížel a povídá: „Rudo, dyť ten Šánek ti tam dal zezavé knoflík!“ Ruda byl bystrý a chytrý chlapec, nelenil, chytl gatě a běžel zpátky se slovy: „Strécu Šánku, vyměňte mě ten zezavé knoflík...“

V dalším domě bydlela moje celoživotní kamarádka Zdena Prátová. (Dnes se do domu vrací s celou svou rodinou Valihračů z Brna chalupařit. Profesor Valihrach, její manžel, je také všem známý, coby přispívající hodnotnými články do našeho zpravodaje). Jejich domácnost byla úplně jiná než ta naše zcela zemědělská. Pan Ondřej Prát sloužil „na dráze“. Maminka se starala o hospodářství, než odešla do JZD. Zdenin tatínek byl zaměstnán na hradle u Šakvic a my se Zdenou jsme mu nosily v neděli oběd, když měl zrovna službu. Vzpomínám, jak jsme se cpaly ostružinami, kterých tam bylo plno. Zdena – to je jiná kapitola, protože vyprávění na téma kamarádství a společné zážitky by bylo na pěknou knížku. Jak ty dětské zážitky lužánecké, tak léta mladosti – naše lásky i nynější náš pokročilý věk. Zdena – to není jen kamarádka, ale sestra. Spolu jsme vyrůstaly a Zdena byla u nás pořád. Byla jedináček a u nás bylo živo. Byly jsme sice s mladší Bětuškou jenom dvě, ale žili jsme v jedné domácnosti se stařečkama a tudíž nás bylo šest. A to už stačí, aby bylo v baráku živo. Když Zdena brzy ztratila ma-

minku, vím, že moje maminka jí ji dost nahrazovala. Brala ji jako další dceru. Spolu jsme denně trhaly koše „palazóru“ jejich nenasytné koze. Spolu jsme sužovaly po bouřce našeho stařečka: „Stařečku, vytahňte nám troky ze stodole! Hřiště je plný vody! My se budem vozit.“ Stařeček: „Terrentete, vy pagáše jedny, dítě mě svaté pokoj, copak to ide?“ A vono to šlo, protože s nama by stařeček nevobstáli. Troky vytahli. Se Zdenou jsme často utíkaly mé malé sestřičce Bětušce, což mě dodnes mrzí. Zdála se nám pro některé naše blbiny příliš malá. Bětuško, prosím ještě dnes za prominutí!... I když jsem já šla v patnácti pracovat na pole a Zdena vystudovala vysokou – Filozofickou fakultu v Brně a stala se z ní profesorka, nic to na našem přátelství nezměnilo. Se Zdenou se nemusíme vidět třeba půl roku, a když se sejdeme, je to jako bychom se rozešli včera...

Vedle Prátů stávala stodola a na jejím místě si postavili dům Hyclovi a pan František Hycl měl také řemeslo. Byl velmi žádaným instalátérem. Takže opět řemeslník...

Vedle bydlela bezdětná paní Křenková, která chodila oblečená, jako tetička Bureška, tedy „po pansku“. Znali jsme ji už jenom jako vdovu, která žila ve svém domku sama a chodila vypomáhat s vnoučaty svých sester. Její manžel býval zřejmě nějakým úředníkem, to ale opravdu nevím. Ještě podotknu, že úředníkům se u nás říkalo: „Von je vod péra.“

V dalším domku bydleli Hovězákovi a tu jsou vzpomínky na pana Františka Hovězáka, jako na bubeníka naší místní dechovky a také fotbalového „sudího“. Jejich syn Franta s námi také dělal neplechu na těch našich Lužánkách...

V dalším domku žili Malinkovi, kde se říkalo „u šroťáka“, protože se k nim chodilo šrotovat obilí....

Vedle bydlela tetička Petronyla Buchtová, kam jsem nosila zabijačku, protože tetička Buchtka, jak jsme jí říkali, nám chodila pomáhat do vinohradu a v zimě drát peří...

No a v dalším domě bydleli Smutných a pan Smutný byl kameník, i když své řemeslo neprovozoval. Jejich nejmladší syn Milan patřil také do naší lužánecké party...

Poslední domek této ulice, avšak postavený u nás neobvykle v zahradě, obývali Dostoupilovi. Pan František Dostoupil byl zedníkem. Tetička Dostoupilová byla tichá žena, vždy nažehlená, která se starala sama o náš kostel. Proto také její veliká rohová zahrada u hřiště od jara do zimy byla pořád plná květin, které jsme, chodíc

okolo plotu, celoročně obdivovali. Pro tetiččinu povahu, strojení kostela a každodenní návštěvy ranních bohoslužeb jsme my děti o ní říkaly: „Tá tetička Dostópilka só svatá.“ Také jsme tomu věřily a naše Pochválen buď Ježíš Kristus, tento křesťanský pozdrav, kterým děti zdravily, zněl opravdu srozumitelně a nahlas, když jsme šly kolem tetičky. Oni nám vždycky odpovíděli – Na věky Amen. Někdy jsme pozdrav odbývaly takovým – Pochválen..., ale v jejím případě bychom si to opravdu nedovolily, protože tá tetička só přece svatá...

Nesmím však opomenout dva domky, které stály vedle stodol a humen na protější straně malého hřiště, kousek od blecháča. Byly to malé domečky, které tam vlastně za kulturním domem stojí dodnes. Patřily do našich Lužánek. Bydlely v nich dvě sestry pana Rudolfa Mazůrka se svými rodinami. V domku od „mezírky“ žili Soukupovi a pan Antonín Soukup byl také stolař, který se kdysi vyučil u mistra Mazůrka, tedy otce pana Rudolfa Mazůrka, o kterém píše a vzal si jejich dceru Marii za ženu. Pro připomínku, jedna z jejich dcer, mladá a velmi krásná, Zdeňka, zahynula ve svých snad 21 letech na Štědrý den v roce 1953 při všem dozajista známém železničním neštěstí u Šakvic...

V dalším domku bydlela druhá sestra pana Mazůrka, Ludmila se svou rodinou.

Její dcera Zdeňka Hověžáková byla moje spolužačka a také samozřejmě součástí naší party. Tohle byla Zdeňka, kdežto Prátová byla Zdena. Tak jsme je jmenovali a tím rozlišovali. Její tatínek pracoval snad v průmyslu. Tady to trochu rozvinu. Zdeňka měla dva starší sourozence, kteří se jmenovali Jarmila a Břetislav Mikulčíkovi. Tatínek jim zahynul při havárii, když byli malé děti. Zdeňka se později s rodiči přestěhovala do jiné ulice a v domečku si po svatbě zařídila domácnost její sestra Jarmila se svým manželem Bohumilem Šmerdou, dnešním pisatelem do našeho zpravodaje. Doufám, že se manželé Šmerdovi nebudou na mě zlobit, že je zahrnuji do našich Lužánek. Byli však jejich součástí, ještě když jsme si tam hrávali. Mezi námi, nám děvčatům se Bohuš moc líbil. Byl to veliký fešák a ona „Jardula“, jak své sestře Zdeňka říkala, byla také opravdu moc hezká. Moc jim to spolu slušelo. Tak se na mě Šmerdovi nezlobte, že Vás tak zveřejňuji. Víte, že je to v dobrém, a že jsme na jedné vlně. Díky, Bohumile, za Vaše milé příspěvky, kterými se spolu vracíme do dob minulých. Víím, že nám oběma nevadí ani jedovatá slina na náš účet, ani anonym od lidí, kteří se tím baví. Každý holt máme nějakou zábavu. My rádi vzpomínáme a dělíme se o to s ostatními. Patří k nám určitě i Franta Kadrnka, Zdeněk Trněný a další pisatelé. Určitě i ti mladí, jako třeba Tomáš Dolák, Pavlinka Prátová, Katka,

Lenka, kteří mají rádi staré zvyky. Mějte se všichni fajn a Bohušu, ještě dlouho pište!!

Tož vidíte, milí čtenáři, že ty naše Lužánky bévaly plný řemesel. Mysím, že víc než vostatní hulance u nás. A taky tady žili dobří lidi. Istě si řeknete, ná proč vona vo tem piše? Nevím, dovopravdy nevím, proč mě to furt sedělo v té mojí hloupé hlavě, abych ty lidičky a ty naše Lužánky popsala. Snád' enom proto, abych zabírala místo v tem našem zpravodaji? Snád' proto, aby se na ty lidičky nezapomnělo? A taky istě proto, že všecko vypadá dneska ináč a my sme na tech Lužánkách prožili moc pěkný dětví. Aji dyž sme teho moc neměli, ale měli sme krásný místa pro nás děcka, kde sme se mohli hrát po našem. Mysím sme to dětví měli jednodušší, ale dozajista sme ho víc užili, protože nás nebrzdily mobile, jak ty chudáta děcka dneskaj. Furt sme se hráli. A tož mě to plkání vodpusťte! Snád' sem nikeho neurazila. To by mě tuze mrzelo. Mějte se pěkně a hlavně rádi! A byďte všeci zdraví, ať nikeho z nás ten nezbedné koronavir neschvátí a my se zase brzo budeme moct zejit v tem našem kulturáku a taky v milovaným kostelíčku. Tož tak.

Na všechny myslí, zvlášť v této nezvyklé době, tetička Anička.

LUŽÁNKY - blízko "blecháča". Zdenina "kára" a Broniččin "vozék". zleva: Bětuška Kostrhounová-Náhlíková, Anička Kostrhounová-Haluzová, Zdeňka Hověžáková-Krejčí, Bronička Mazůrková-Kalousková, Vojtěška Němečková-Zemková.

Zprávičky po našem V.

Jáji lidičky, co včil? Vo čem psat, dyž včil je všecko, než to zdraví, nedůležitý! Jaký pak zbytečnosti probírat? Chcel sem vám třeba říct:

- že sem vás chcel vzít na Pavlu. Nevím teda esi víte jak vona vznikla? Já to vím moc dobře, protože dyž sem byl maličký, tož sem byl dost zvědavý (to su ale furt) a moc mě zajímalo, proč tam je! Můj tatínek šak to moje dolíhání už nevydržel a jedné mě povídal, že to tam navozily nákladáky, jak se bagrovaly tý jezera vokolo ni. Tož, ale to muselo dat práce, co? Co se musely naježďat, než to do takovýho kopca navozily! Stejnak je mě ale divný to, čem tam navozily tý skale? Beztak to byly tí Ufoni. Protože dyž se lepší podíváte, tož nad nů furt

bliká nejaký světlo. No, eště že tam nepudem. Von by tam beztak byl ten E.T. a já bych si musel vzít sebo sáček na tý "experimenty".

- že letos tó našu přírodu neuklidíme, a budem to muset udělat někdy indá. Ná, a nebo třeba nebudem muset, dyž budem doržovat to, že bordel patří do koša, nebo na ten dvůr, kam se ten bordel vozí.

- vo té naší pošťače. Chcela vám všeckém říct, že tó novó funkcu sekačky ruk bere. Tož, ale pozor, až budete tý svoje ruky strkat za přepážku! Abysme potom nemuseli tó našu dědinu přemenovat na Bezručov.

- nebo vo tem, že tu máme novó borku - mladó Nikolu Sedřov - vona je pré mistryňó

Moravy a Slezska ve skoku do výšky!!!

- no a vo spóště iných událostách.

Včilkej je ale všecko toto nepodstatný. Důležitý je to, že v této těžké době se ukázalo, že lidi nésó tak moc prohnili, za což su moc rád. Těší mě, že nás to semklo a začali sme si vážit teho, co je v životě nejdůležitější - a to my sami! Že to lidom votevřelo srdce a pročištilo mysl. Voni se teda sem tam najdó nekeří, kerém to eště nedošlo, ale déme jim čas. Vono jim to jedné donde.

Moc děkuju všeckém, keří se zapóji v pomoci ostatním. Nebudu jich menovat, mohl bych na nekeho zapomenót, a to by sem nerád. Vy, keréch se to

týká, budete vědět - VÁŽÍM SI TEHO A VÁŽÍM SI VÁS.

Bude těžký se zasé vodrazit. Nekemu to bude lehkó a nekdo bude muset až vod samýho dna. Co šak možu říct je to, že věřících podrží jejich víra, a tech co nevěřijó bude muset taky, protože jim nic inýho nezbývá.

Možná su hlópé a věřte mě to nebo né, že sem se u předešléh zpráviček smil temu, co sem sám psal. Včil šak su celé zevřené a naměkko. Aji slze mě voči zalily.

Vážím si všeckých, co mají svoje srdíčko votevřený. Držte se, družte se, milujte se (aji za tmy) a pomohéte si.

A VĚŘTE - bude lepší!!!

(TD)

POSTNÍ DOBA A VELIKONOCE

Letošní postní doba je jiná než ostatní. Od čtvrtka 12.3. byly v naší brněnské diecézi zrušeny bohoslužby a společné pobožnosti v kostelích, abychom byli nápomocni zabránění možnému šíření pandemie koronaviru. Proto jsme ani největší křesťanské svátky – velikonoce – nemohli letos oslavit v našem kostelíku. Je to pro nás bolestné, protože k našemu křesťanskému životu společné slavení bohoslužeb a společné setkávání hluboce patří. Přesto nás situace, v níž se nacházíme izolováni, nemá vést k postoji lhostejnosti vůči druhým, ale spíše k znovuobjevení a prohloubení hodnoty společenství. Snažíme se ji přijmout jako rodina, které není lhostejné, co prožívá ten druhý. Jako křesťané pamatujeme v modlitbě na mnoho zemřelých a jejich příbuzné a přátele. Do svých modliteb také zahrnujeme zdravotnický personál, lékaře a všechny ty, kdo v těchto dnech svou práci zajišťují provoz společnosti. Také myslíme na rodiny, které jsou nyní celé dny doma s dětmi, aby tuto situaci dobře zvládali. V pátek 27.3. se uskutečnila v Římě na prostranství před bazilikou sv. Petra před prázdným náměstím pobožnost, při které papež František prosil za zastavení epidemie a za všechny nemocné. Při ní zmínil, že nám tyto dny ukazují, jak jsou naše životy spřádány a neseny obyčejnými lidmi, kteří jsou

obvykle opomíjeni a nevyskytují se na titulních stranách novin a časopisů: lékaři, ošetřovatelé, ošetřovatelky, zaměstnanci supermarketů, uklízečky, pečovatelské pracovníky, pořádkové síly, dobrovolníci. Kolik jen lidí denně prokazuje trpělivost a dodává naději.

V této době si víc uvědomujeme, že žijeme v jednom společném domě, že jsme všichni jeden na druhém závislí. A také že i při vší snaze o zabezpečování je náš život křehký, že i když disponujeme stále propracovanějšími a účinnějšími technikami, jsme všichni jen lidé smrtelní. Toto vědomí nás ale nemá vést k malomyslnosti, ale spíše k pokorné snaze využít dobře čas života, dokud ho ještě máme. Mnohdy spěcháme, abychom byli v cíli a nemáme čas se zastavit a setkat se s druhým. Nemáme čas na zastavení a setkání s Bohem. Kéž nynější zpomalení mnohdy rychlého života je pro nás příhodnou dobou k tomu, abychom více hledali, co je důležité a podstatné. Hledali cesty k sobě navzájem, nemysleli jen na to, co nám chybí, ale mysleli na dobro, které můžeme prokázat druhým. A také nezapomínali na to, že tím nejdůležitějším cílem života je život věčný, ke kterému nám Ježíš Kristus svou smrtí a svým zmrtvýchvstáním otevřel cestu. Proto nemusíme zoufat, i když je naše životní pouť spojena i s utrpením a bolestí.

Foto: František Skála

Proto bych Vám všem chtěl popřát, abyste i tyto svátky prožili v naději a trpělivosti. Ať se učíme přinášet naději a lásku druhým.

P. Jan Nekuda, děkan

VZPOMÍNKA NA "ODYSEU" DECHOVÉ HUDBY ZE STAROVIČEK V MINULOSTI AŽ PO SOUČASNOST

Starovičská dechová hudba před padesáti lety

7 místních muzikantů, 4 ostatní hostující (Jan Herzán a Josef Fribert z Velkých Pavlovic, Petr Lanžhotský z Kobylí, Josef Sychra z Brna)

Vážení čtenáři Starovičského zpravodaje, dovolím si zavzpomínat na odyseu, tedy „dlouhou cestu“ starovičské dechové hudby, která započala v padesátých letech minulého století a trvala až do devadesátých let, a to jako jeden z posledních žijících členů této hudby. Omlouvám se čtenářům, že použiji do úvodu mého článku verš písně, v dnešní době hromadné světové krize, kdy nám není do zpěvu, avšak tato píseň úzce souvisí s obsahem mého článku. Tady je její verš:

*Muzikanti z Moravy, jak vy krásně hráte.
Zahrajte mně moravskou, vaše trubky zlaté.
Ta písnička moravská,
potěší a polaská,
v srdci zůstává.*

*Hráli jste ji k odvodu, když mě zvali na vojnu,
hráli jste ji svatební, ať mně stále v mysli zní,
sólo trubky zlaté.*

První máj v Hustopečích – před radnicí na náměstí před padesáti lety, naše kapela po odehrání hymny

Tolik na úvod.

Dříve než se doberu ke vzpomínkové části naší kapely, dovolím si připomenout nedávnou událost odvysílanou v televizi na stanici Šlágr 2, a to 5. března v odpoledním vysílání pořadu „Nejkrásnější písničky od A až Z“. Vysíláno bylo v sále, za přítomnosti posluchačů. Pozvaný host byl kapelník dechové hudby z Dolních Bojanovic – Vojta Ducháček a jeho paní Josefa Ducháčková, která v kapele zpívá. Besedu s kapelníkem za studio Šlágru 2 vedl redaktor Vratislav Měchura. Beseda s kapelníkem Vojtou Ducháčkem a jeho paní se prolínala s písněmi a mluveným slovem, kdy redaktor kladl kapelníkovi zvědavé otázky z jeho muzicírování, kde všude v zahraničí koncertovali. Jako jeho nejhezčí zážitek kapelník uvedl zemi Holandsko, kde posluchači jejich koncertu pomocí svých zpěvníků zpívali naše slovácké písničky česky zároveň s muzikou jeho kapely. Blížil se závěr pořadu, a redaktor Měchura položil tu samou otázku, v případě koho by jmenoval u nás v Česku.

Světě div se, **obec Starovičky**, a hned vysvětlil proč. Po jejich koncertu v sále, kdy se již hudebníci převlékali z krojů, se plný sál posluchačů rozezpíval slováckými písněmi, že jeho muzikanti bez aparatury neodolali a hned se přidali ke zpěvu. Tím vznikla úžasná atmosféra pohody, které ho vzala „za srdéčko“ a stejně také všechny členy jeho kapely. Dá se konstatovat, že vedení obce prozíravě investovalo do zřízení kryté tribuny vedle kulturního domu pro účastníky kapel při konání každoročních festivalů dechových hudeb ve Starovičkách, a dalších kulturních akcích jako jsou hody pod širým nebem v případech příznivého počasí.

Koho ještě připomenu je dechová hudba Palavanka ze Strachotína, která na přelomu let 2004/2005 „přesídlila“ do obce Staroviček, kde získala u vedení obce zázemí a podporu pro svou činnost. Od té doby začala používat název „Palavanka ze Staroviček“ pod vedením kapelníka Hynka Novotného. Tolik na závěr první části mého příspěvku.

Druhou částí připomenu jen velmi stručně vzhledem k tomu, že pamětníků doby, kdy starovičská kapela účinkovala v minulém období, značně ubývá. Část vzpomínek je zachycena ve Starovičském zpravodaji z minulých let. Kdo si archivuje zpravodaj, může si je vyhledat v článcích pod mým jménem.

Starovičskou dechovou hudbu v padesátých letech minulého století založil **Václav Malinka** ze Staroviček. Po desíti letech v důsledku své nemoci předal kapelnický post **Josefu Šafaříkovi**, který vedl kapelu až do doby ukončení její činnosti v devadesátých letech. Činnost kapely byla hodnocena na odborných přehlávkách velmi kladně, i když byla složena z muzikantů „amatérů“, obdobně jako ostatní kapely v okolí okresu Hustopeč.

Jednu výsadu přece jen připomenu. Vzhledem k tomu, že její odborné hodnocení komisí při přehlávkách kapel okresu bylo vyšší asi o 10% oproti ostatním kapelám, na oslavách prvního máje každý rok starovičská kapela na náměstí v Hustopečích před slavnostním projevem zahrála **hymny**. Za minulého režimu byl první máj, svátek práce, velmi oslavován průvodem městem. Průvod šel za doprovodu celkem šesti kapel příslušných do okresního města Hustopeč.

Závěrem se vrátím do reality dnešní krizové doby. Politologové v televizi uvádí různé názory co by, jak by, kdyby; tvrdí, že naše společnost je rozpolcená. Pravda je, že bychom měli táhnout za jeden provaz. Připomenu na závěr úryvek z mého článku ve zpravodaji v únoru 2018, dialog: „*Slované, všichni dobří lidé, podejte si ruce, spojte se a pomáhejte si.*“

Bohumil Šmerda

První máj v Hustopečích – po slavnostním průvodu městem před padesáti lety, foto s mojí šestiletou dcerou Pavlínkou

Úspěch farmy Lavandia ze Staroviček

Významného úspěchu dosáhla nedávno farma Lavandia – levandulová farma Stanislava Bízy ze Staroviček. Stala se vítězem prvního ročníku národního kola Evropské soutěže Mladých farmářů a postupuje do evropského kola, které se uskuteční v Bruselu.

Ve spolupráci s Asociací soukromého zemědělství ČR vyhlásila v České republice Evropskou soutěž mladých farmářů vůbec poprvé europoslankyně Michaela Šojdrová.

Příběh Levandulové farmy z jižní Moravy, s unikátním projektem sociálního zemědělství se začal psát v roce 2014. Tehdy na poli u Staroviček vysadili více než 40 tisíc keříků levandule lékařské a s napětím očekávali první pěstitelské úspěchy. Stanislav Bíza tak průkopnický reagoval na změnu klimatických podmínek v oblasti. Bývalý reprezentant ČR v ruční cyklistice nyní zaměstnává na Lavandii 11 pracovníků ze Staroviček a okolních obcí, kteří jsou z 90% osoby se zdravotním postižením.

“Jde o inspirující projekt, který určitě zaujme i porotce z celé Evropy. Stanislav Bíza úspěšně podniká na zemědělské půdě, od pěstování rostliny až po finální produkt. Jeho práce má navíc sociální efekt v regionu. Je určitě vzorem pro mnoho dalších mladých a začínajících farmářů,” hodnotí vítěznou farmu ambasadorka soutěže Michaela Šojdrová.

“Do soutěže se přihlásilo celkem 8 farmářů a všechny jejich projekty byly zajímavé a kvalitní. Kromě produkce, která je musí uživit, se starají také o ochranu naší krajiny a udržování tradic pro budoucí generace. Na Evropský kongres mladých farmářů jsem proto pozvala všechny účastníky. Myslím, že je pro ně důležité navázat kontakty s partnery v Evropě a získat nové zkušenosti. Pro mě jsou vítězi všichni,” dodává Michaela Šojdrová.

Evropského kongresu mladých farmářů se účastní 300 farmářů z více než 20 zemí EU. Stanislav Bíza ze Staroviček, bude jako vítěz národního kola, reprezentovat ČR. V souvislosti s celosvětovou virovou pandemií, došlo k zrušení původního březnového termínu pořádání Evropského kongresu v Bruselu. Náhradní termín není doposud stanoven.

Zdeněk Trněný s použitím textu M. Šojdrové

Foto: archiv Lavandia

Památky a zajímavosti Staroviček (6)

Památník tankové bitvy

Nedaleko obce, u silnice vedoucí ze Staroviček do Hustopečí, lze spatřit nepřehlédnutelný památník tankové bitvy. Tvoří jej sovětský tank T34, který je umístěn na mohutném betonovém podstavci. Podstavec je po stranách doplněn mramorovými deskami s nápisy, připomínající události při osvobozovacích bojích roku 1945. Tehdy v těchto místech, dne 16. dubna roku 1945 (den po osvobození obce Starovičky), svedla osádka sovětského tanku T34 ppor. Mirenkova, těžkou bitvu s několika násobnou přesilou německých tanků. V nelítostném boji byl Mirenkovův tank opakovaně zasažen a jeho osádka těžce zraněna. Přesto Mirenkov postupně vyřadil z boje tři německé Panthery a samohybné dělo. Těčko však bylo zcela zničeno, těžkým zraněním podlehl řidič Vasilij Kudrjašov a střelec „Sláva“ Babuškin. Jako jediní přeživší zůstali na bojišti velitel Mirenkov a nabíječ Alexej Levin.

Na počátku let sedmdesátých se o válečné události u Staroviček začali zajímat vojáci z vojenského útvaru ve Vyškově, kteří pátrali po stopách tehdejších bojů. Společně se školními dětmi ze Staroviček začali pátrat po I. S. Mirenkovi. Za pomoci tehdejšího velvyslanectví SSSR se akce zdařila a tak v roce 1973 putoval první český dopis do Minsku a s ním i pozvání k návštěvě. Pan Mirenkov byl překvapen. Do té doby vůbec netušil, že existuje svědectví v podobě novinového článku o tankové bitvě, kterou svedl se svými druhy na konci války. Odpověděl, že by se na místa bojů rád znovu podíval. A v roce 1975 přijel do Staroviček poprvé.

V té době již bylo rozhodnuto o vybudování Památníku tankové bitvy. Představitelé tehdejší politické garnitury celou akci zaštitili, výstavbu samotného památníku provedli obyvatelé Staroviček v

Výstavba památníku na jaře r. 1975

tzv. Akci Z. Oslavy 30. Výročí osvobození a následné slavnostní odhalení památníku za přítomnosti pana Mirenkova, se staly velkou událostí nejen pro obyvatele Staroviček, ale celého břeclovského okresu. Kronika obce uvádí, že „dne 20. dubna 1975 se od rána začali do Staroviček sjíždět z celého okolí občané a soustřeďovali se v ulicích obce. Organizovaný průvod v počtu 3200 účastníků přešel z obce k památníku.“ Zde k shromážděným lidem promluví tehdejší představitelé obce a okresu. Přítomné pozdravil i plk. Mirenkov, který následně provedl slavnostní odhalení památníku.

Samotný památník (i jeho okolí) je po celou dobu udržován obyvateli obce. Poslední velkou opravou prošel v roce 2012, kdy členové místního Klubu vojenské historie Starovičky provedli nové nátěry a následně v roce 2015 zhotovil Ladislav Kleandr nové schody kolem památníku.

Od roku 1975 stojí památník u Staroviček jako připomínka osvobození obce, jako vzpomínka na ty, kteří zde položili své životy.

Zdeněk Trněný

20. 4. 1975 Slavnostní odhalení památníku provedl I. S. Mirenkov

Z osobního archivu rodáka ze Staroviček

Až moc zvláštní neděle...

Kdybych se v současných Starovičkách zeptal kohokoliv, co se stalo v neděli 13.6.1965 v této obci, nikdo by pravděpodobně nedokázal odpovědět. Pokud bych stejnou otázku mírně rozšířil o nějakou dílčí a navádějící informaci, možná by na ni odpověděli tři občané.

Tato neděle nebyla do určité odpolední hodiny ničím výjimečná. Pro mě byla pouze zvláštní v tom, že jsme nehráli žádné fotbalové utkání, což bylo pro kluky zvyklé na pravidelný rytmus střídání utkání, venku – doma, dilema, co s volným časem. Byla proslulá vlídná a vůbec ne ubíjející žár, který nás trápí v posledních letech. Mnohý z nás si kladl otázku, jak ji smyslu plně prožít. Těch možností ve Starovičkách tehdy moc nebylo. Starší muži dokázali v hospodě u Buchtů prosedět při hraní karet celé odpoledne, někteří dokonce i dopoledne po návštěvě kostela. Mladí kluci si mohli ve stejném objektu zahrát kulečnick „dírák“. Zájemců bylo sice dost, ale museli se většinou solidárně prostřídat. Také jsem si jej mnohokrát zahrál, ale byla to zábava, kterou bych hodnotil jako nouzové řešení. Nakonec v tom čase jsem již nebyl vázaný jen na toto využití.

Od podzimu předcházejícího roku jsem si splnil do té doby můj několikaletý vytoužený sen, a to nákup motorky. Musel jsem si ji odpracovat za poměrně složitých podmínek. I vlastní nákup byl provázen řadou nejasností. U této motorky se musím trochu zdržet, protože souvisí s následujícím dějem. Tehdy byla nejrozšířenější motorovou značka Jawa. Jednu jsem okukoval za výkladem Mototechny na Mrštíkové ulici v Hustopečích, kterou tehdy vedl příjemný člověk a především odborník, pan Nečas. Okukoval jsem ji tak dlouho, až jsem měl obavy, že ji někdo odkoupí přede mnou. Tato motorka již neměla široké, hamatné dvojsedlo, ale elegantní, sportovní. Výfuk nebyl rybinového tvaru, ale doutníku. Největší zvláštností na ní ale bylo řešení řídítek. Nebyla tvaru dvou pochromovaných trubek, ale horní část reflektoru byla protažena až do míst původních řídítek, která byla takto nahrazena. Jednalo se o výlisek – panel, proto se jí říkalo panelovka. O dalších vylepšeních, detailech se nebudu zmiňovat. Pro mě bylo rozhodující, že měla obsah 175 cm kubických a že stála něco přes pět tisíc.

Dodal jsem si odvalu a za panem Nečase jednoho dne zašel s tím, že příští měsíc dám po výplatě dohromady celý obnos, ať ji nikomu neprodá. Byl jako vždy ochotný a ubezpečil mě, že kdyby ji prodal, tak mně

sežene jinou. Vyšel jsem z obchodu a zpětně se díval na „**MOU**“ vystavenou Jawu. Teprve při určitém úhlu pohledu na lesklou nádrž jsem si všiml, že má po stranách vyraženo chromované ČZ. Nebyla to Jawa, ale Zetka, vyráběná ve Strakonicih Nic jsem neřešil, byl jsem spokojen, nakonec nikde není psáno, že muž si musí vzít za manželku první lásku. Po výplatě byla koupena a pečlivě garážovaná a především udržovaná v průjezdu našeho domu.

V to zmiňované nedělní odpoledne nebylo pro mě nic jednoduššího, než ji nastarovat a vydat se na průzkum do hospody k Buchtům a tam snad chytout nějakou inspiraci, jak naložit s odpolednem, překlánějícím se do druhé poloviny. Již při otevření dveří jsem si všiml dvou kluků sedajících k jednomu volnému stolu, každý s jedním pivem v ruce. I kdyby mně nenaznačili, jistě bych si k nim přisedl. Byl to Jara Mazůrek, bratr mého kamaráda Míle - Mološka a Vašek Holacký. S Jarou mě nespojovala pouze rodinná vazba, ale i něco jiného. Motocykl stejné značky, kterou si koupil několik měsíců po mně. Při návštěvách u nich si ji velice oblíbil, několikrát jsem mu umožnil se s ní projet a dokonce jsem mu pomáhal ji získat. Naše setkání většinou začínalo na téma, co naše motorky. Nebyl vyloženě technický typ, což ani nepopíral, takže šlo o předávání zkušeností staršího tomu mladšímu. Po těchto základních informacích jsme přešli na téma, co s načatým odpolednem. Z jejich vyjádření bylo zřejmé, že se vydají směrem na Horní Bojanovice (věděl jsem proč) a já snad do Hustopečí. Dopili svá piva a já objednanou žlutou limonádu a řekli si **AHOJ!**

Vrátil jsem se z hospody ještě domů pro oblíbenou bundu a také pro tehdy ještě nepovinnou přílbu. Nějak dlouho jsem se nezdržoval a vydal se přece jen do Hustopečí. Při výjezdu z obce po staré silnici na horizont, kde stála po levé ruce kaplička (dnes několik metrů nad tankem), jsem si nemohl nevšimnout na vzdálenost snad padesát metrů člověka, jak rychle staví na krajnici motorku a vbíhá mně do cesty s rukama mávajícíma nad hlavou. Z výrazu v jeho tváři a z gest bylo zřejmé, že se něco muselo vážného stát. Stále něco křičel, nerozuměl jsem mu, až rukou ukázal na příkop na mé straně. I dnes mám dojem, že tam ještě usedal prach a v něm něco, co jsem chvíli nechápal. Byli to lidé? Vždyť to, co jsem viděl, mělo nohu tam, kam patří hlava a naopak. Byl to spletenec dvou těl. Nebyl čas na nějaké zdržování. Rychle jsme se domluvili a já se vydal do Hustopečí na stanici SNB (policii) nahlásit, co se stalo a zajistit sanitku. SNB měl sídlo na radnici, kde před

ní bylo i stanoviště autobusů. Stačil jsem si všimnout, že právě odjížděl autobus směr Starovičky, ve kterém seděla i má matka, což jsem původně nevěděl. Když mě viděla pobíhat po náměstí, měla hrůzu z toho, co se komu stalo. Nakonec jsem sanitku zajišťovat nemusel, vzal si to za své příslušník. Jistě telefonicky. Rychle jsem se vracel zpět a již z velké dálky viděl rozjíždějící autobus, který v místě neštěstí na chvíli zastavil.

Až o několik dní později jsem se dozvěděl, že z něj vystoupilo několik našich občanů a v cestě domů s ním nepokračovali. Proto jsme dokázali určit přibližnou dobu neštěstí. Byl to odpolední poslední spoj směr Vrbice vyjíždějící z Hustopečí v 16,00 hod.

Po příjezdu zpět na místo neštěstí bylo zřejmé, že se kolem pohybovalo dost osob, možná především ti, co vystoupili z autobusu. Absolutně si nikoho nepamatuji. Ihned po odstavení motorky mně někdo oznámil, že jeden kluk nežije, ale druhý ještě dýchá. Stále jsem nevěděl, o koho se jedná. Teprve po sejítí do příkopu a hlavně při pohledu na vzdálenou zdeformovanou motorku jsem poznal, o koho jde. Podle obličejů bych je asi nepoznal. Tím, komu nebylo již pomoci, byl Jara Mazůrek a těžce zraněným Vašek Holacký. Ten byl obklopen několika lidmi, kteří mu poskytovali první pomoc. Čekalo se na příjezd sanitky. Pak někdo pronesl větu, že je potřeba aby o tom, co se stalo, byl informován někdo od Mazůrků. Byl jsem jediný motorizovaný a také známý rodinnou vazbou na tuto rodinu. Proto jsem se vydal nejdříve za jeho bratrem Mílou – Mološkem. Dost dlouho mně trvalo, než jsem jej nalezl. Řekl jsem mu, že se Jarovi něco stalo a měl by jet se mnou ke kapličce. Netroufal jsem se mu sdělit, že jeho brácha je po smrti. Ale asi poznal při pohledu na mě, že jde o něco moc vážného. Sotva Míla sesedl z motorky, asi dva metry od bratra ležícího v příkopu, řekl krátkou větu. Otoč se pro otce. Při cestě zpět do Staroviček jsem viděl hodně lidí, kteří spěchali k místu neštěstí. Pana staršího Mílu jsem opět musel dlouho hledat. To stejné, co jsem sdělil jeho synovi, jsem oznámil i jemu, ale s dodatkem, že mě pro něj posílá Míla. Ještě než jsme vyjeli, nasadil si na hlavu pro něj typický klobouk, který po několika metrech jízdy uložil mezi nás.

Po příjezdu na stejné místo pozvolna sestoupil na dno příkopu a Jarovi přiložil na krk svoji ruku. Několik vteřin ji tam podržel. Pak provedl pro mě tehdy neznámý úkon. Přejel mu oči pozvolna zhora dolů. Zatlačil mu je do očních důlků, což se v těchto pří-

padech pravidelně dělá. Napřímil se, sundal klobouk z hlavy a zůstal beze slova stát s pohledem na svého syna. Bohužel čekali mě ještě další nepříjemné povinnosti, ze kterých nebylo uniknutí z prostého důvodu. Byl jsem ve funkci mechanizátora místního JZD. Vašek Holacký byl již přepraven do nemocnice, ale bylo třeba zajistit odvoz zemřelého Jary do márnice do Hustopečí. Opět následovala má cesta do Staroviček, kde jsem oznámil mému švagrovi Staňovi Úlehlovi (řidiči auta) ať přijede s Prahou V3S ke kapličky. V tomto případě nebylo zapotřebí dlouhého vysvětlování. Ihned si sedl za mě na motorku a já jej zavezl do střediska, kde nákladák stál.

Všechna tato opatření probíhala v hektické, psychicky vypjaté atmosféře. Na všechno bylo málo času. Nešlo domýšlet, co po prvním kroku bude následovat. Zda přijde další, nebo možná již žádný. Staňa opravdu přijel za chvíli za mnou. Od tohoto okamžiku mám v hlavě nesmazatelně zapísáno a uloženo mnoho detailů, které nebudu s úctou k Jarovi i rodinným příslušníkům, uvádět. Nazval bych je chaotickou improvizací, ale za dané situace nezbytnou, která vedla k jedinému. Důstojnému převozu těla do Hustopečí.

V blízkosti havárie ležela stále přibližně na stejném místě Jarova helma. Na první pohled vypadala jako neporušená. Vzal jsem ji do ruky a chtěl ji přiložit do korby jako doličný předmět. Když jsem si ji blíže prohlédl, měla po sobě sotva viditelné trhlinky. Při silnějším stisku to vypadalo tak, jako bych stisknul molitan nebo papírovou kouli. Ještě než Staňa zavřel zadní čelo nákladáku, setkal se můj pohled s Mílovým. Přílbu jsem mu předal.

Pak jsme všichni stáli a dívali se dlouho za odjíždějícím kamarádem, dokud se nám nákladák neztratil v zatáčkách před „Mlékem“ z dohledu. Mezi naším rozloučením v hospodě slovem **AHOJ** a Jarovou poslední cestou uplynuly asi dvě hodiny.

Opravdu až moc smutná neděle.

Šetření s (ne)očekávaným výsledkem.

Několik dnů po pohřbu, až částečně odezněl smutek, mě Míla požádal o „soukromou“ rekonstrukci havárie. Měl k tomu jisté osobní důvody, ale i pravděpodobně to bylo přání jeho otce. Na skutečný motiv jsem nepovažoval za nutné se ho zeptat. Ale vyrojilo se i několik spekulací. Jak mohl Jara havarovat, když musel jet do kopce malou rychlostí? Jak je možné, že se to stalo naproti kapličky, jistého symbolu a pod.

Vždy jsem odmítal verzi o použití alkoholu. Nejsem odborník na pivo, tehdy se prodávala i nízko-alkoholická. Traktoristé, především v létě, jich denně vypili několik. Kombajnérům jsme je dováželi jako hlavní nápoj. Nikdy jsem nezaznamenal sebe-menší úraz pod vlivem požití piva.

Motorka ČZ 175 měla v dokladech uváděnou maximální rychlost kolem 108 km/hod. Tu jsem měl několikrát, především na rovině, odzkoušenou. Dostal jsem se dokonce na 110 km. Když jsem se sám vydal od hřbitova ke kapličce, tak v místě havárie jsem při plném plynu dosáhl rychlosti necelých 100 km. Společně s Mílou na tandemu jsme dosáhli kolem 75 km. Uvedené údaje se mohou o nějaký kilometr lišit, takovou paměť nemám. Při ohledání místa havárie jsme ještě našli stopy vjetí motorky do příkopu, i když jsme o nich věděli od onoho nešťastného dne. Po celé pravé straně silnice od Staroviček byly

v krajnici (pangetu) vozovky umístěny sloupky telefonního vedení. Teprve za nimi byl příkop hluboký kolem 50 cm. V úseku dlouhém asi 100 m jsme našli jediný sloup, který byl kotven lanem k protější stěně příkopu. Byl to právě ten, který stál naproti kapličky a před kterým ve vzdálenosti několika metrů sjela motorka do příkopu. Řidič neměl šanci profil příkopu ve tvaru **V** opustit. Navíc se před ním po levé ruce objevil sloup a po pravé kotvící lano. Ještě před sloupem byly v příkopu zřetelné rýhy od stupaček. Bylo zřejmé, že toto místo prolétla motorka i s posádkou již v kotrmelcích. Jarova helma byla nejvíc poškozená v zadní části. Usoudili jsme, že kdyby hoši jeli rychlostí 40 nebo 60 km v hodině, byl by výsledek stejně tragický. Proč ale motorka sjela při rychlosti kolem 70, možná až 80 km v hodině do příkopu jsme zjistit nemohli.

Při mém vynuceném pentlování do Staroviček a zpět k místu havárie jsem nikdy nezaznamenal přítomnost příslušníka SNB nebo sanitky. Přesto jsem byl přesvědčen, že Vaška odvážela sanitka. Až po delší době jsem se dozvěděl, že jej do nemocnice odvezla paní Marie Škrobáková, bydlící v prvním domu u hřbitova. Také jsem byl překvapen zjištěním, že jsem se na nedělní výlet směr Hustopeče vydal pouze několik vteřin za nimi.

Tuto verzi mně potvrdil i sám Vašek Holacký, při souhlasu s otištěním tohoto článku.

Prosím čtenáře, aby záznam této smutné události chápali jako vzpomínku na mladého kluka, který měl většinu života před sebou. Zároveň děkuji jeho rodině za souhlas s jeho zveřejněním.

KaFr.

Společenská kronika

V měsíci březnu oslavili významné životní jubileum

pan **Josef Dostoupil** – 80. narozeniny

paní **Zdeňka Šmerdová** – 60. narozeniny

paní **Miroslava Buchtová** – 50. narozeniny

V měsíci dubnu oslavili významné životní jubileum

paní **Marie Rožková** – 93. narozeniny

pan **Miroslav Šmerda** – 60. narozeniny

Rozloučili jsme se:

březen – pan **Matěj Malinka**, č.p. 41

Foto: Zdeněk Trněný

STAROVIČSKÝ ZPRAVODAJ - DUBEN 2020 / ČÍSLO 81. Vydavatel: **Obec Starovičky**, Starovičky 43, PSČ 691 68. Zaevídováno pod ev. č.: **MKČR E 20321.**

E-mail: zpravodaj.starovicky@seznam.cz. Náklad 380 ks, výtisk je neprodejný. Za podepsané příspěvky odpovídá autor. Redakce si vyhrazuje právo příspěvky zkrátit a jazykově upravit, obdržené materiály neuveřejnit, důvody neuveřejnění nesdělovat. Termín další uzávěrky je **10. 6. 2020.**

Příspěvky zasílejte na e-mail: zpravodaj.starovicky@seznam.cz nebo do kanceláře OÚ Starovičky.

Redakce: **Iva Horáková** (IH), **Hana Kapustová** (HK). Grafická úprava: **Vlastimil Ovísek**. Tisk: **Tiskárna Brázda**, www.tiskarnabrazda.cz.

Na vydání tohoto čísla se autorsky podíleli: **Vladimír Drbola** (VD), **Mgr. Dana Walterová** (Wal), **Petra Novotná** (Nov), **Mgr. Ivana Bajková** (Baj), **Dominika Francová** (Fra), **Bc. Jarmila Pírková** (Pír), **Hana Harthová** (HaHa), **Tomáš Dolák** (TD), **Ing. František Kadrnka** (Kafr) a další podepsaní autoři příspěvků. Fotografie na titulní a zadní straně: **Zdeněk Trněný**.